

WIKBORG REIN

Sivilprosessåret 2020

Jørgen Vangsnes
Advokat (H) / partner
20. januar 2021

WIKBORG REIN

Kort om opplegget

- Nytt fra lovgivningen
- Nye lovforslag på høring
- Avgjørelser fra Høyesterett 2020
 - Overblikk og overordnet gjennomgang
 - Et utvalg av de mest interessante avgjørelsene og saksområdene

WIKBORG REIN

Nytt fra lovgivningen

WIKBORG/REIN

**Endringslov nr. 26/2020:
Verdigrensene**

- Grensene for obligatorisk forliksrådsbehandling:
Økt til kr 200 000 (fra 125 000), jf. § 6-2 (2) bokstav a)
- Grensene for forliksrådets domskompetanse:
Økt til kr 200 000 (fra kr 125 000), jf. § 6-10 (2)
- Grensene for småkravprosess:
Økt til kr 250 000 (fra kr 125 000), jf. § 10-5
- Grensene for krav til ankesamtykke:
Økt til kr 250 000 (fra kr 125 000), jf. § 29-13

Lagmannsretten
125 000 ↑ 250 000

Tingretten (småkrav/allmennp.)
125 000 ↑ 250 000

Forliksrådet
125 000 ↑ 200 000

WIKBORG/REIN

**Midlertidig lov om tilpasninger i
prosessregulverket som følge av
utbruddet av covid-19 mv**

- § 3 om fjernmøter ("nødvendig og ubetenkelig")
- § 7 og § 8 om midlertidige signaturløsninger og løsninger for avsigelse av avgjørelser i saker med flere dommere
 - Til dels foreslått gjort permanente, se høringsnotat 18.12.20
- § 12 a og § 12 b om forkynnelse elektronisk og per telefon
 - Til dels foreslått gjort permanente, se høringsnotat 18.12.20

WIKBORG/REIN

**Nye lovforslag
på høring**

WIKBORG/REIN

JDs høringsnotat 7.10.20

- Bedre tilrettelegging for rettsmekling:
Hovedregel om rettsmekling eller lavere terskel for rettsmekling mot partenes vilje, sml. § 8-3?
- Unntak fra fremleggelsesplikt for interne straffesaksdokumenter i sivile saker, sml. § 21-5?
- Sivilombudsmannen som partshjelper, sml. § 15-7?
- Registreringsplikt for advokater i Aktørportalen?
- Senket terskel for å nekte anke fremmet, sml. § 29-13 (2)?
- Strømming av rettsmøter på nett?

WIKBORG/REIN

Avgjørelser fra Høyesterett i 2020

WIKBORG/REIN

Avgjørelser i perioden

- 199 begrunnede avgjørelser som berører tvisteloven i perioden
 - De fleste har helt begrenset interesse (stikkordsmessige henvisninger til § 20-2)
- 112 avgjørelser rubrisert i (bl.a.) kategorien "Sivilprosess" av Lovdata
 - Også blant disse har de fleste begrenset prinsipiell interesse
- Derfor: Et utvalg avgjørelser med substansiell betydning

TOPP 10:

- Sakskostnader
- Barnevern/ankeektelse
- Partstatus/partsevne/partshjelp
- Rettslig interesse
- Oppfriskning, feil/forsømmelser
- Bevis
- Kontradiksjon/fri rådighet
- Barnevern/annet
- Begrunnelse
- Vernetting

WIKBORG/REIN

Noen avstikkere

- Avgjørelser henviset til behandling
 - LB-2019-177184: ACER (plenium). Saksmaal om gjennomføringen av EUs tredje energimarkedspakke skulle skje etter § 115 – spørsmål om avvisning
 - LE-2020-21467: Utestengelse fra idrettsarrangementer på grunn av brudd på foreldrevettregler.
- Ikke-prosessuelle avgjørelser
 - HR-2020-1824-A: Spørsmål om kostnadsdekning etter § 36 for kostnadskrav ved rettshjelpsordninger (figlorening). Betydning også for tolkingen av tvisteloven kapittel 20

Partsstatus, partsevne og partshjelp

WIKBORG/REIN

Partshjelp

- HR-2020-1956-A:
 - Kunne Sametinget opptre som partshjelper i sak om erstatning mot det kommunale barnevernet?
 - Sametinget er et offentlig organ "med oppgave å fremme særskilte interesser": Må selv kunne avgjøre hva som "særlig berører den samiske folkegruppe"
 - Terskelen for tilknytning er lavere for en partshjelper enn etter § 1-4, jf. også
 - Ikke krav om partsevne for "offentlige organer" etter tvi. § 15-7
- HR-2020-2514-U:
 - Man kan ikke samtidig være både partshjelper og inngi skriftlig innlegg etter § 15-8

Rettslig interesse

WIKBORG/REIN

Negative fastsettelsessøksmål etc.

- HR-2020-35-A:
 - Søksmålet gjaldt fastsettelsesdom for erstatningsansvar
 - Saksekte påsto seg frifunnet, men la ned subsidær påstand om erstatningsutmålingen
 - Høyesterett kom til at det var adgang til dette etter den generelle kumulasjonsadgangen i tvl. § 15-1
 - For en litt annen variant, se Rt-2015-89
- HR-2020-169-U:
 - Må fortsatt være tilstrekkelig rettslig interesse (aktualitet) i et slikt negativt fastsettelsessøksmål

WIKBORG/REIN

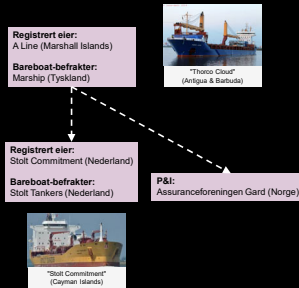
Noen særspørsmål etter § 1-3

- HR-2020-1940-U:
 - Sak hevet etter at staten la ned påstand om ugyldighet
 - Saksøker hadde fortsatt adgang til å kreve dom ved enighet, jf. tvisteloven § 9-7

Vernetting

HR-2020-1328-A

- Samme sak som ble behandlet i HR-2018-869-A
- Adgang til å reise søksmål i Norge "når slike direkte søksmål er tillatt"
- Var det tilstrekkelig at direktekrav generelt er tillatt, eller må det være tillatt i det konkrete tilfellet?
 - Generell adgang til dirkesøksmål etter fal. § 7-6, men kunne i dette tilfellet fravikes, bortsett fra ved skadevolders insolvens
- Fiertallet: Riktig vurderingstema er om direktekrav generelt er tillatt
 - Passer best med det generelle utgangspunktet om at retten ikke skal prøve materielle spørsmål
 - Spørsmål om forntvørende utlegger prøvingsnormen helt prestat (avsnitt 40-42), jf. HR-2019-2205-A

HR-2020-2175-A

- Spørsmål om konkursunntaket i Luganokonvensjonen art. 1 nr. 2 bokstav b
 - Bakgrunn: Krav om yrkesskade under yrkesskadeforsikring dekket i det danske selskapet Gaia AS, som gikk konkurs
- I korte trekk var problemstillingen om et "kontraktsrettslig krav" ble regulert av konkursunntaket
- Høyesterett kom til at spørsmålet var løst i C-47/18 *Riel*
- Saker om anerkjennelse av en fordring i et konkursbo omfattes av konkursunntaket
- Luganokonvensjonen gjaldt ikke – norske domstoler hadde ikke kompetanse etter § 4-3

Bevis

WIKBORG/REIN

HR-2020-2469-A

- Spørsmål om en motpart hadde krav på å få utlevert realbevis direkte til seg (sekker med kunstgjødsel)
 - Bakgrunn: Skipet MV Cheshire tok fyr da det fraktet store mengder slik kunstgjødsel
- Høyesterett kom til at § 26-5 (1) ga hjemmel for et slikt krav, jf. § 26-7 (3)
- Lagt vekt på ordlyden, forarbeidene og likhetsprinsippet etter § 1-1 ("equality of arms")
- Retten kan også sette som vilkår at parten selv får være til stede ved undersøkelser
- Oppsummert: Tvisteloven § 26-7 (3) gir en vid skjønnsmessig adgang til å treffe bestemmelser om hvordan beviset stilles til rådighet

WIKBORG/REIN

Diverse om bevis

- HR-2020-1790-U
 - Forsiktighet med å nekte bevisliggang etter tvl. § 21-7 (2) bokstav b når saken gjelder straff etter EMK art. 6
- HR-2020-1805-U
 - Bevis som har blitt lovlig ført for fylkesnemnda (jf. tvl. § 22-3 og tvl. § 6-4), må også kunne føres ved rettslig overprøving av nemndas vedtak
- HR-2020-2411-U
 - Utskrift av vitneforklaringer fra tingretten kunne ikke nektes fremlagt, når de samme vitnene skulle møte og forklare seg i lagmannsretten, jf. § 21-12 (2)

Oppfriskning og forsømmelser

WIKBORG/REIN

Nytt om oppfriskning

- HR-2020-79-U
 - Oppfriskning gitt (barnevernssak)
 - Utevurderende prosessfullmektigens feil, identifikasjon må anvendes med forsiktighet i saker av stor velferdsmessig betydning
- HR-2020-1473-U
 - Større grunn for å gi oppfriskning ved avledet anke

Sakskostnader

WIKBORG/REIN

Formelle forhold

- Ved deldom kan kostnader som det klare utgangspunkt ikke kreves før saken er avgjort i instansen
 - HR-2020-257-A
 - HR-2020-1237-U
 - HR-2020-1580-U ("avhenger" av det endelige utfallet?)
 - HR-2020-1764-U
- Ved særskilt anke over prosessuell avgjørelse, kan også kostnader for underinstansen kreves
 - HR-2020-573-U (sml. HR-2019-1147-U)
- Manglende tillegg for mva kan ikke rettes hvis kostnadsavgjørelsen er i samsvar med oppgaven
 - HR-2020-1834-U

WIKBORG/REIN

Kort om tvisteloven § 3-8

- HR-2020-1043-U
 - Adgangen til fastsettelse av salær gjelder også frattatt prosessfullmektig
 - Nødvendig for at bestemmelsen skal gi et effektivt vern for parten
- HR-2020-1257-U
 - Ikke hjemmel for å kreve tilbakebetaling etter § 3-8

WIKBORG/REIN

Twisteloven § 20-2 og § 20-3

- HR-2020-565-U
 - Lagmannsrettens avgjørelse av kostnadsparaset inngår ikke i vurderingen av om saken er vurnet eller ikke
 - Etter § 20-3 må det tas utgangspunkt i graden av medhold – feil særlig å vise til at det var tegnet rettsbistandskring
- HR-2020-636-U
 - Opphevelse av tingrettens avgjørelse innebar at ankesaken i lagmannsretten var vurnet
 - Når lagmannsrettens avgjørelse skyldes nye bevis og nye omstendigheter, skulle forholdet til § 20-2 (3) vært drøftet

WIKBORG REIN

Betydningen av forlikstilbud

- HR-2020-1531-U (tvisteloven § 20-3)
 - Kommunen dømt til å betale 9 MNOK
 - Motparten hadde tilbudt forlik på betaling av 4,5 MNOK
 - Forlikstilbudet var ikke drevet, noe som utgjorde en sakshandlingsfeil
- HR-2020-252-U (tvisteloven § 20-2 tredje ledd)
 - Kjøperne av eiendom tilkjent 1,2 MNOK
 - Motparten frikutt for kostnader under henvisning til forlikstilbud på 1,1 MNOK
 - Kan være betenkkelig å legge vekt på et rimelig forlikstilbud
 - Kjøperne hadde under rettsmekling tilbudt forlik på 1,5 MNOK
 - Måtte også tas hensyn til forsinkelsesrenter og pådratte sakskostnader
- HR-2020-2495-U
 - Fremsett forlikstilbud som ville stilt parten i tilnærmet samme stilling

WIKBORG REIN

Utmåling etter § 20-5

- HR-2020-313-U
 - Kostnader til anketilsvær redusert fra kr 138 218 til kr 81 000
 - Ankeutvalget viste til at motpartens kostnadskrav ikke i seg selv hadde betydning for vurderingen, selv om motpartens prosessopplegg kan ha det
- HR-2020-1515-U
 - Rendyrket ankesak om utmåling
 - Vist til Endresen/Aasbrenn i LoR 2019
 - "Ordinær erstatningssak i kontraktstvist knyttet til oppløring av bolig", tvistesum kr 2 200 000
 - Salærkrav på kr 711 750 eks.mva.
 - Godtatt 130 timer à kr 4 000 eks.mva. (kr 520 000)

Takk for oppmerksomheten**Jørgen Vangnes**Advokat (H) / partner
jv@wbr.no

WIKBORG REIN

OSLO | TRONDHEIM | SANDVÅG | STAVANGER | BERGEN

WIKBORG REIN er et selskap som er medlem i Advokatforeningen i Norge. Advokatforeningen er et medlem i Den Norske Advokatforening. Advokatforeningen er et medlem i Den Norske Advokatforening. Advokatforeningen er et medlem i Den Norske Advokatforening.